

Situácia na farmách v Európskej únii

Viac ako polovica európskych farmárov má vyše 55 rokov a tri štvrtiny všetkých farmárov nepracujú na farme na plný úväzok. Tieto informácie sú obsiahnuté v novej štúdií o štruktúre poľnohospodárskych fariem v EÚ, ktorú publikoval štatistický úrad EÚ Eurostat. Zo štúdie tiež vyplýva, že európske poľnohospodárstvo je v podstate založené na rodinných poľnohospodárskych tradíciách, pričom 96% z celkového počtu fariem riadia samotní vlastníci, 3% fariem vlastní právnické osoby a 1% vlastní združenia.

Zo štúdie vyplýva, že v EÚ bolo profesionálne hospodárenie na plný úväzok skôr výnimkou ako pravidlom. Z celkového počtu 6,8 mil. poľnohospodárskych fariem asi 63% využívalo menej ako 1 pracovnú jednotku – čo sa rovná práci jednej osoby na plný úväzok. Tieto farmy sú teda riadené jedným pracovníkom, ktorý nepracuje na farme na plný úväzok. Navyše podľa Eurostatu 26% vlastníkov považuje za svoje hlavné zamestnanie iné nepoľnohospodárske ziskové aktivity.

Ženy tvoria 24% z celkového počtu vlastníkov. Ich podiel sa pohybuje od 9% v Nemecku a Dánsku do 30% v Taliansku a Rakúsku. Menej ako 12% fariem využíva dve alebo viac ročných pracovných jednotiek (v Holandsku 36%).

Z údajov získaných za roky 1999-2000 vyplýva, že prevládajú malé farmy. Asi 58% z celkového počtu európskych fariem obhospodarovalo 5 ha alebo dokonca menej. V krajinách Stredomoria tvoria farmy s takouto výmerou 75% a viac. Len 3% fariem hospodária na výmere vyše 100 ha (ale vo V. Británii spadá do tejto kategórie 17% fariem).

Len 2% z celkového počtu fariem hospodária organicky (hoci napr. vo Švédsku hospodári organicky 11% fariem) a 2% fariem sa zameriavajú na produkciu záhradníckych plodín v skleníkoch (ale 6% v Belgicku a 11% v Holandsku).

Jednotlivé správy o farmách zameraných na rastlinnú výrobu a chov dobytka odhalili vyšší stupeň koncentrácie a špecializácie, pričom 39% pôdy v EÚ (asi 48 mil. ha) je obsiatej obilninami, olejninami a bielkovinovými plodinami na farmách s výmerou vyše 100 ha. Eurostat uvádza, že na pestovanie pšenice siatej je určených 28% ornej pôdy, tvrdej pšenice 8%, jačmeňa 22%, olejnín 12% a strukovín 8%. Vyše 2,8 mil. fariem pestuje poľné plodiny, pričom viac ako polovica z nich obrába menej ako 5 ha pôdy a len 80 000 fariem hospodári na vyše 100 ha pôdy. Tri štvrtiny z týchto veľkovýrobných fariem sa nachádzajú vo Francúzsku, V. Británii a Španielsku.

V štruktúre fariem zameraných na živočíšnu výrobu sú badateľné rozdiely medzi krajinami ležiacimi v severných a južných oblastiach. 20% stád vo V. Británii, Dánsku a krajinách Beneluxu má viac ako 100 dobytčích jednotiek, zatiaľ čo 72% stád v Portugalsku má menej ako 5 dobytčích jednotiek. Z 20,6 mil. dojnic v EÚ sú asi tri štvrtiny chované na 463 000 špecializovaných farmách zameraných na produkciu mlieka. Priemerná veľkosť stáda dojnic na týchto farmách sa pohybuje od 10 kráv na farmu v Rakúsku do 79 kráv na farmu vo V. Británii. Eurostat označil ďalších 400 000 fariem ako farmy špecializované buď na produkciu jatočného dobytka alebo kombinovane na produkciu hovädzieho mäsa a mlieka. Takéto farmy predstavujú polovicu zo všetkých fariem v Írsku a štvrtinu fariem v Belgicku.

